

Skjulte og stripete helter

Arb. m. 21/5.02

Av Bjørn Skåret, Trysil

Jeg har noen kommentarer til Jon Vegard Lundes kronikk 12. mai, hvor han blant annet omtaler min fars forhold under siste krig.

Da vil jeg for det første, for ordens skyld, gjøre oppmerksom på at Oddleif O. Skåret ble tilkjent krigspensjon fra 1976 etter god støtte og solid begrunnelse fra sin venn og nærmeste overordnede i kampens tid, Harald Løbak. Videre ble han tildelt Deltagermedaljen i 1997, etter forslag fra Per Tjøstolfen, Kaare Kleivan og Arnfinn Moland, på et tidspunkt da tausheten var brutt gjennom min bok «Over grensen». Således er det vel grunnlag for å si at han fikk sin offisielle rehabilitering før han døde.

Det som imidlertid fremdeles fremstår som et problem, er den måten som den norske stats representanter ved Den norske legasjon i Stockholm, i Rikspolitiet og i Justisdepartementet skjøttet sitt ansvar på.

Naturligvis kan det være mye å si

om lokale ryktespredere under krigen, og visst kan det være verdt å grave litt i den forunderlige alliansen mellom et utvalg av gamle nazister og mer perifere motstandsfolk etter krigen som ville min far til livs.

Men det var folk på toppen som kokte sammen og spredte de mest ondartede ryktene om ham under krigen - og som sørget for at han ble en ikke-person i krigshistorisk sammenheng etter krigen.

Jeg kan peke på to forhold som sier det meste: Etterforskningen av Oddleif O. Skåret for mistenkt landssvik etter krigen ble gjennomført uten at selveste kronvitnet, sjefen for kuréradvisningen ved Pressekontoret i Stockholm ble avhørt i det hele tatt. Dermed unngikk man også å avdekke forhold som ville ha vært høyst kompromitterende både for sjefen selv og flere andre med etterkrigskarrierer i sikte. Saken ble henlagt «etter revisets stilling». Videre sørget man for at det ikke ble noe av den retts-saken min far krevde for å renske

seg, ved å fortolke bort en søknad om fri rettshjelp og nekte hans advokat tilgang til dokumentene.

Så kan jeg legge til at min fars forsøk på å få en fylkesmann, en statsminister, to justisministre samt sivilombudsmannen til å ta ansvar - på et tidspunkt da han endelig hadde fått tilgang til sin saksmappe i Landssvikarkivet - endte opp i et velment råd om å søke Stortinget om erstatning for tort og svie.

Det var jo ikke noe svar for en som uttrykte seg slik, at han ville «ha bakteppet revet vekk og forholdene blottlagt». Et rosende svar fra en sekretær i regjeringens verdikommisjon på et forslag fra undertegnede om å opprette en egen sannhetskommisjon til å vurdere slike saker som ingen nåværende myndighet regner til sitt ansvarsområde, har heller ikke fått praktisk oppfølging.

Nei, vi er ikke ferdige med krigen ennå, og Jon Vegard Lunde skal ha takk for at han minner oss om det.